

◆ КОНСТИТУЦИЯ

Ғылым мен Конституция арқылы жаңа бағыт

19 наурыз күні Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев Алматы қаласына барып, ғылыми қауымдастық алдында сөз сөйледі. Президент мемлекеттік саясаттың негізгі басымдықтарын – адами капиталды, ғылым мен инновацияны дамыту, сондай-ақ жаңа Конституцияның елді жаңғыртудағы рөлін айқындады.

Патернализмнен – мүмкіндіктер қоғамына

Мемлекет басшысы өз сөзінде елдің даму моделін өзгерту қажеттігіне ерекше назар аударды. Оның айтуынша, Қазақстан патерналістік тәсілден бас тартып, басты ресурс ретінде адам мен оның қабілеттері алға шығатын жүйеге көшуі тиіс.

«Ғылымда нақты нәтижеге жету үшін адами капиталға айрықша көңіл бөлу қажет. Біз жас ұрпақты тәрбиелеу мен азаматтарды қолдау тәсілдерін әлеуметтік әділдік, патриотизм және еңбекқорлық тұрғысынан қайта қарауымыз керек», – деді Президент.

Тоқаев жаңа Конституцияның дәл осы себепті адамға бағдарланған сипатқа ие екенін атап өтті.

Аймақтар – ғылымның өсу нүктелері

Президент өңірлердегі ғылымды дамытуға да ерекше тоқталды. Оның айтуынша, әкімдіктерге ғылыми-технологиялық саясатты іске асыру өкілеттіктері берілген.

Қазіргі таңда 11 өңірлік жоғары оқу орнында академиялық артықшылық орталықтары мен ғылыми-зерттеу орталықтары құрылуда. Бұл орталықтар баламалы энергетикадан бастап биотехнологияға дейінгі әртүрлі бағыттар бойынша зерттеулер жүргізеді.

«Біз өзгенің ғылыми жетістіктерін көшірмеуіміз керек, керісінше, өзіміздікін жасауымыз қажет. Әлемдік деңгейде сұранысқа ие зерттеулер жүргізе ала-

тын ғалымдар буынын қалыптастыру маңызды», – деді Тоқаев.

Ғылым мен білім – стратегиялық басымдық

Президент адами капиталды, білімді, ғылым мен инновацияны дамыту жаңа Конституцияда мемлекеттің стратегиялық бағыты ретінде бекітілгенін еске салды.

Оның айтуынша, бұл міндеттерді жүзеге асыру ғылыми қауымдастықтан жоғары кәсібилікті, жауапкершілікті және отансүйгіштікті талап етеді.

«Бұл – күрделі міндет, бірақ басқа жол жоқ. Мен сіздерге үлкен үміт артамын», –

деп ғалымдарға үндеу жасады Мемлекет басшысы.

Конституция – жаңғырудың іргетасы

Президент сөзінің елеулі бөлігі жаңа Конституцияның рөліне арналды. Тоқаевтың айтуынша, елдің шынайы жаңаруы ұрандардан емес, құқықтық негізді нығайтудан басталады.

«Жаңа Конституция біздің мемлекеттілігіміз бен егемендігіміздің сенімді тірегіне айналады. Оның әрбір нормасы елді нығайтуға қызмет етеді», – деді Президент.

Сондай-ақ ол қазақ мемлекеттілігінің тарихи құқықтық негіздеріне – «Қасым ханның қасқа жолы», «Есім ханның ескі жолы» және «Жеті жарғыға» – назар аударды.

Мемлекет басшысының айтуынша, жаңа Негізгі заң – қазіргі геосаяси жағдайда азаматтардың арман-мұратын бейнелейтін «шынайы халықтық Конституция».

Осылайша, Президенттің Алматыға сапары Қазақстанның дамуындағы стратегиялық бағдарларды талқылауға арналған маңызды алаңға айналды. Бұл бағытта ғылымға, білімге және мемлекет үшін басты құндылық саналатын адамға ерекше рөл беріліп отыр.

◆ КӨГАЛДАНДЫРУ

36 миллион түп көшет отырғызылады

Жантөре АСҚАРҰЛЫ

Шығыс Қазақстанда екі жылда 36 млн түп көшет отырғызылады. Бұл туралы бүгін Үкімет отырысында Шығыс Қазақстан облысының әкімі Нұрымбет Сақтағанов мәлім етті.

– Мемлекет басшысының 2 млрд ағаш отырғызу жөніндегі тапсырмасына сәйкес, өңірде 2026–2027 жылдары 7 мың гектардан астам аумаққа 36 млн түп көшет отырғызу жоспарланып отыр. Биыл 3,3 мың гектар аумаққа 17,5 млн көшет отырғызылады, – деді аймақ басшысы.

Қазіргі уақытта облыстағы 26 тұқымбақта 7,3 млн дана көшет бар. Отырғызу материалдары тапшылығы мәселесін шешу үшін биыл қосымша көшеттер сатып алынбақ.

– Орман шаруашылықтарын өз отырғызу материалмен қамтамасыз ету мақсатында биыл Верх-Уба орман шаруашылығында жабық тамыр жүйесі кешенін салу жоспарда бар. Алдағы уақытта осындай жобалар облыстың басқа орман шаруашылықтарында да жүзеге асырылады, – деді Нұрымбет Сақтағанов.

◆ НАУРЫЗНАМА

Сорок лет под единым шаныраком

Канат КАИРГАЗЫКЫЗЫ

Наурыз – древний праздник весеннего равноденствия, символизирующий обновление природы, торжество дружбы и начало нового года. Это время очищения, богатых застолий с главным атрибутом национального дастархана – Наурыз коже, добрых пожеланий и укрепления семейных связей. В Казахстане Наурыз – символ мира, плодородия и культурного единства.

С 14 марта в Казахстане стартовала декада празднования Наурыз мейрамы. Каждый день декады посвящен отдельной

теме и состоит из дней приветствий, добрых пожеланий, благотворительности, семьи, национальной одежды, обновления,

единства и спорта. Каждый день носит глубокий смысл и наполнен мероприятиями, отражающими богатство и многообразие казахстанской культуры.

Четвертый день декады «Наурыз-нама» отмечен как «Шанырақ күні» (День шанырака), посвященный семейным ценностям, благополучию и преемственности поколений. Если обратиться к истории и традициям, «Шанырақ» для казахов был и остается олицетворением единства. Он является семейной реликвией, признаком продолжения рода. Ни в коем случае его нельзя было переворачивать или ронять. У казахов сын, получивший шанырақ в наследство, назывался «шанырақ иесі» («хранитель шанырака»). С шаныраком связано множество обрядов, поверий и поговорок.

В этот день принято проводить время с семьей, чествовать многодетные семьи, образцовые супружеские пары, устраивать свадьбы и вручать подарки «Наурыз-базарлық» новорожденным. Стоит отметить, что в этот знаменательный день особое внимание уделяется старшему поколению, укреплению связей между родственниками и воспитанию молодежи в уважении к традициям.

◆ ДЕНСАУЛЫҚ

Балалар тексеруден өтті

Ерасыл ЖҰМАҚАНҰЛЫ

Шығыс Қазақстан облысында University Medical Center мамандары туа біткен жүрек ақауларына арналған «Пациент мектебі» жобасы аясында балаларға кеңес беріп, тексеру жүргізді. Туа біткен жүрек ақаулары – балалар арасында жиі кездесетін патологиялардың бірі.

Қазақстанда әр 1000 жаңа туған нәрестенің шамамен сегіз-тоғызында осы диагноз анықталады, жыл сайын шамамен үш-төрт мың бала осындай ақаумен дүниеге келеді. Бұл туралы өңірлік коммуникациялар қызметінде өткен брифингте УМС Жүрек орталығының балалар кардиологиясы бөлімінің меңгерушісі, балалар кардиологы Альмира Байғалқанова айтты.

Мамандардың айтуынша, ерте диагностика ерекше маңызды. Эхокардиография жүректің құрылымын, қақпақшалардың жұмысын және қан айналымының ерекшеліктерін бағалауға мүмкіндік береді. Орталық деректеріне сәйкес, жүрек ақауларының 77%-ы жүктілік кезінде анықталса, 23%-ы бала туғаннан кейін белгілі болады.

ШҚО-ға жасалған іссапар барысында шамамен 20 бала тексерілді: барлығына эхокардиография жүргізіліп, әрі қарай бақылау немесе емалу бойынша ұсынымдар берілді. Кейбір жағдайларда қосымша тексеру немесе мамандандырылған медициналық орталықтарға жолдау қажет. Жалпы, өңірде осындай диагнозбен тіркелген 630 бала бар.

«Пациент мектебі» жобасы Heart Center Foundation мен УМС Жүрек орталығының бірлесуімен жүзеге асырылып келеді. Жоба отбасыларға қолдау көрсетуге, ерте диагностиканың маңыздылығы туралы ақпараттандыруды арттыруға және пациенттік білім беруді дамытуға бағытталған. Айта кету керек, УМС Жүрек орталығында жыл сайын шамамен 500 операция жасалады, олардың шамамен 90%-ы сәтті аяқталады.

◆ АКЦИЯ

Тазалық жұмыстары жүргізілді

Жантөре АСҚАРҰЛЫ

Самар ауданында Наурыз мейрамы қарсаңында ұйымдастырылған «Таза Қазақстан» республикалық акциясы аясында тазалық жұмыстары жүргізілді.

Көктемнің шуақты мерекесін қарсы алу мақсатында аудан орталығында қар күреу, көшелер мен қоғамдық орындарды тазалау, сондай-ақ тұрмыстық қалдықтарды шығару жұмыстары жүйелі түрде ұйымдастырылды.

Бұл игі бастама тұрғындардың экологиялық мәдениетін қалыптастыруға, туған жерге деген жауапкершілігін арттыруға бағытталған.

Осындай шаралар алдағы уақытта да өз жалғасын тауып, ауданның тазалығы мен көркеюіне үлес қосары сөзсіз.

◆ ҚАУІП

Тасқынға дайындық жүріп жатыр

Ақжол МАНАРБЕКҰЛЫ

Қазіргі уақытта облыста көктемгі су тасқынының бірінші кезеңіне белсенді дайындық жұмыстары жүргізілуде. Көпжылдық бақылауларға сәйкес, су тасқынының бірінші кезеңі өзендердің мұз құрсауынан ашылуы кезінде, яғни наурыз айының екінші онкүндігінің соңынан сәуір айының екінші онкүндігінің соңына дейін байқалады.

Осы кезеңде Қара Ертіс, Үлбі, Бұқтырма, Күршім, Абылайкит, Ақсу өзендерінде мұз кептелістерінің пайда болу қаупі бар.

1 ақпаннан бастап жоғары дайындық режимі енгізілді.

ТЖД-де жедел штабтың тәулік бойы кезекшілігі ұйымдастырылды.

Әрбір су басу қаупі бар елді мекен бойынша жергілікті атқарушы органдардың, қалалар мен аудандардың төтенше жағдайлар бөлімшелерінің жауапты тұлғалары бекітілді.

Су тасқыны кезеңіне дайындық жұмыстары алдын ала басталды. Облыстың су тасқынына қарсы іс-шаралар жоспары әзірленді.

2025 жылдың жазғы-күзгі кезеңінде 10 өңірде инженерлік жұмыстар жоспарына сәйкес 28 іс-шара орындалды (Риддер қаласы – 1, Глубокое ауданы – 5,

жергілікті атқарушы органдардың су тасқыны кезеңіне дайындығына жұмыс топтары тексеру жүргізді. Тексеру нәтижелері бойынша актілер жасалып, қажетті ұсыныстар берілді.

Ақпан айының үшінші онкүндігінен бастап каналдарды, арықтарды, су өткізу құрылыстарын және көпірлерді тазарту бойынша жұмыстар жүргізілуде.

Бүгінгі таңда су тасқынына қарсы іс-шаралардың 84,4 %-ы орындалды:

Катонқарағай ауданы – 4, Самар ауданы – 1, Марқакөл ауданы – 3, Алтай ауданы – 3, Үлкен Нарын ауданы – 1, Шемонаиха ауданы – 8, Ұлан ауданы – 3, Күршім ауданы – 1). Бұл туралы ШҚО төтенше жағдайлар департаменті бастығының орынбасары Амангелді Енсегенов ӨКҚ-да өткен брифингте мәлімдеді.

2026 жылғы 9–15 ақпан аралығында

каналдардың – 81,8 %, арықтардың – 74,3 %, су өткізу құрылыстарының – 86,1%, көпірлердің 90% тазартылды. Елді мекендерден 335 мың текше метр қар шығарылды. 82 мың дана қап, 10,2 мың тонна инертті материал, 393 тонна ЖЖМ материалдық қорлары дайындалды.

◆ ҚАУІПСІЗДІК

Жүк көліктерінің қозғалысына шектеу енгізіледі

Олжас ҚҰМАРБЕКҰЛЫ

Қазақстанның бірқатар өңірлерінде 23 наурыз бен 1 мамыр аралығында ауыр жүк көліктерінің қозғалысына уақытша шектеулер қойылады. Бұл шаралар жыл сайын көктем мезгілінде, яғни қар еріп, су тасыған кезде жол негізінің босап, осал болуына байланысты қабылданады. Шектеулер жол жабындысының бұзылуын болдырмауға бағытталған, деп хабарлайды «Самар тынысы» газеті Көлік министрлігіне сілтеме жасап.

23 наурыздан бастап Ақмола, Ақтөбе, Шығыс Қазақстан, Батыс Қазақстан, Қарағанды, Қостанай, Солтүстік Қазақстан, Павлодар және Абай облыстарындағы автожолдарда қозғалыс шектеледі. Бұл ереже жалғыз оське түсетін жүктемесі 8 тоннадан асатын жүк көліктеріне қатысты болып табылады және 1 мамырға дейін жалғасады.

Сонымен қатар еліміздің оңтүстік және батыс өңірлерінде осыған ұқсас көктемгі шектеулер қазірдің өзінде енгізіліп қойған. Олар Алматы, Атырау, Жамбыл, Қызылорда, Маңғыстау, Түркістан, Жетісу және Ұлытау облыстарында 1 сәуірге дейін күшінде болады.

Су тасқыны құбылыстарының алдын алу мақсатында 7 аудан әкімдіктерімен (Алтай, Марқакөл, Үлкен Нарын, Күршім, Шемонаиха, Катонқарағай, Глубокое) мұз кептелісі болуы мүмкін 20 учаске анықталды.

Бекітілген кестеге сәйкес Шемонаиха ауданындағы 2 учаскеде, Марқакөл ауданындағы 5 учаскеде және Алтай ауданындағы 1 учаскеде тиісті жұмыстар жүргізілді.

Мамандардың айтуынша, ахуал күрделене қалған жағдайда әрекет ету үшін жергілікті атқарушы органдардың, Төтенше жағдайлар департаментінің және азаматтық қорғау қызметтері құрамаларының 3677 адамнан тұратын, 556 бірлік техника, 75 жүзу құралы және 234 мотопомпалармен қамтамасыз етілген күштері мен құралдары дайындалды.

Қосымша мониторинг жүргізу және жедел әрекет ету мақсатында Алтай ауданына 68303 әскери бөлімінің әскери қызметшісі жіберілді.

Зардап шеккен тұрғындарды қабылдау үшін жалпы сыйымдылығы 13 мың адамды құрайтын 137 эвакуациялық қабылдау пункті анықталды.

Халық арасында түсіндіру жұмыстары жүргізілуде: 411 рейд ұйымдастырылып, 12 мыңнан астам жадынама таратылды.

Су тасқыны қаупі күрделенген жағдайда халықты құлақтандыру 48 сиреналық-сөйлеу құрылғысы, СМС-тарату, телерадио хабарларын қармап алу және «Дармен» мобильдік қосымшасы арқылы жүргізілетін болады.

Сонымен қоса, төтенше жағдай туындаған кезде «Масс Алерт» халықты хабардар ету жүйесі іске қосылады.

◆ ЗАКОН И ПОРЯДОК

Необходимо усилить работу

В районе Самар состоялось заседание межведомственной комиссии по профилактике правонарушений и противодействию коррупции по итогам I квартала 2026 года.

В ходе совещания рассмотрены вопросы предупреждения преступлений в семьях, подростковой и рецидивной преступности, а также обеспечения безопасности на дорогах.

По информации отдела полиции района Самар, роста семейно-бытовых правонарушений не зафиксировано. Проводится работа с лицами, злоупотребляющими алкоголем, оказывается поддержка представителям «группы риска» через обследования, телефоны доверия и Telegram-боты.

Подводя итоги совещания, прокурор района Адилет Куандыков отметил, что в связи с вступлением в силу Закона Республики Казахстан «О профилактике правонарушений» членам межведомственной комиссии необходимо усилить работу и исключить формальный подход.

Аким района Серик Женисов также подчеркнул важность совместной деятельности служб и повышения правовой грамотности населения.

Прокуратура района Самар

◆ ОБРАЗОВАНИЕ

Воспитание правовой грамотности и цифровой культуры

В КГУ «Миролюбовская средняя школа им. Алии Молдагуловой» состоялось общешкольное родительское собрание по теме «Закон и порядок».

В ходе мероприятия выступила директор школы Ж.Б. Жумаканова. В своём выступлении она осветила вопросы организации воспитательной работы, обеспечения безопасности и соблюдения дисциплины обучающимися, подчеркнула важность взаимодействия с родителями.

Заместитель директора по воспитатель-

ной работе А.М. Мусина ознакомила родителей с основными направлениями воспитательной деятельности, остановилась на вопросах профилактики правонарушений среди несовершеннолетних и усиления контроля за детьми.

С докладом выступил капитан полиции УПИ АПБ района Самар А.А. Ибраев. Он

провёл разъяснительную работу по вопросам соблюдения требований законодательства, профилактики правонарушений среди подростков и ответственности родителей.

В ходе собрания были продемонстрированы видеоролики «Не книжные закладки» и «Хулиганка».

КГУ «Миролюбовская средняя школа им. Алии Молдагуловой»

◆ НАУРЫЗНАМА

Сорок лет под единым шаныраком

1 стр

В рамках празднования «Наурызнама» («День Шанырака») руководство Отдела полиции района Самар в лице К.Ж. Кабдулина и председателя Совета ветеранов ОВД района Самар Р.С. Алибаева достойно отметили праздник. Они навестили семьи ветеранов ОВД РК Сергея Ивановича Денисова и Ельтая Нуроллиновича Акимжанова, которые уже более 40 лет живут в счастливом и крепком браке.

Семейный очаг – символ любви, уюта и связи поколений. Хранительницей очага семьи Денисовых является Маргарита Трофимовна, супруга ветерана труда. Вся созидательная жизнь этой доброй и милой женщины посвящена медицине и охране здоровья человека. Большая часть трудовой деятельности ветерана труда проведена в Самарском Центре оказания социальных специальных услуг, где она трудится и по сей день. Её уважают и ценят в коллективе, получатели услуг выражают только положительные отзывы.

Семья Ельтая и Гульнары Акимжановых, проживающих в селе Кулынжон, является одной из образцовых и многодетных семей. Супруги вырастили пятерых детей, которым дали достойное образование. Все они разлетелись из родного гнезда, создали свои семьи, но никогда не забывают навестить родителей, поздравить с праздниками и порадовать их приездом любимых внучат.

Во время вручения благодарственного письма и памятных подарков Сергей Иванович и Ельтай Нуроллинович не скрывали переполнявших их эмоций, волнений и искренней радости встречи с коллегами,

которые не забывают ветеранов и поздравляют их через газету с днем рождения и юбилеями.

40 лет совместной жизни – это символ невероятной крепости, глубокого уважения и отношений, прошедших проверку временем. За четыре десятилетия семейные пары Денисовых и Акимжановых создали уникальную историю, основанную на взаимной поддержке, любви и понимании. Это рубеж, когда брак становится подобен драгоценному рубиновому камню, который с годами только сверкает и становится святыней семьи.

Семьи ветеранов ОВД на протяжении сорока с лишним лет хранят тепло домашнего семейного очага, уюта, взаимного уважения и крепости духа, передавая эти ценности своим потомкам.

Главы семей на протяжении созидательного труда на страже закона и порядка

совмещали честную милицейскую службу и создание семейного благополучия. Создать, хранить семейный очаг и поддерживать в нем благодатный огонь – это самая главная задача супругов, самый важный «супружеский долг», который является образцом для молодых людей, создающих свои семьи.

В ходе встречи прозвучали теплые пожелания и слова благодарности в поздравительном письме ветеранам труда. Это событие стало ярким примером преемственности поколений и глубокого уважения к ветеранам и старшему поколению.

В свою очередь, виновники торжества выразили слова глубокой благодарности за внимание и заботу, за теплые слова пожеланий счастливого шанырака на долгие годы!

Самар

◆ СПОРТ

Национальная школьная лига – волейбол «Шұбар доп»

Волейболистки района Самар ежегодно добиваются высоких результатов на различных турнирах.

Недавно команда девочек КГУ «Средняя школа №1 Самар» среди учащихся 7–8 классов заняла 1-е место в областном этапе Национальной школьной лиги по волейболу «Шұбар доп».

Достигнутый результат стал итогом командного единства, упорного труда и системной подготовки.

Искренне поздравляем наших спортсменок и их наставников!

КГУ «Средняя школа №1 Самар»

◆ КОНКУРС

Труд учителя музыки – основа духовной культуры

В районе Самар завершился районный этап конкурса профессионального мастерства учителей музыки. Самые талантливые и творческие педагоги собрались, чтобы показать свое мастерство и вдохновить коллег своими достижениями.

Конкурс состоял из трех непростых этапов, каждый из которых требовал от участников не только профессиональных знаний, но и умения работать с учениками, применять современные методики и инновационные подходы.

На первом этапе учителя презентовали свои достижения и успехи учеников, продемонстрировав, как современный урок музыки может быть ярким, интересным и эффективным.

Во втором этапе «Мой урок» участники за 15 минут общались с незнакомым классом, показывая содержательные образцы уроков с активным использованием ресурсов ИКТ. Этот этап позволил оценить не только педагогическое мастерство, но и умение находить контакт с детьми.

Третьим испытанием стал мастер-класс. Всего за 3 минуты учителя продемонстрировали передовые методы и авторские технологии, которые делают уроки музыки по-настоящему увлекательными и запоминающимися.

По итогам конкурса первое место завоевала Жулдыз Барбосынова из КГУ «Амангельдинская средняя школа». Второе место заняла Салтанат Наурызхан из КГУ «Самарская школа-лицей имени Ж. Болганбаева».

От всей души поздравляем участников! Их труд – это не просто профессия, а основа духовной культуры подрастающего поколения. Именно такие учителя вдохновляют детей на творчество, помогают раскрывать таланты и формируют любовь к музыке.

Отдел образования района Самар

◆ ӨЗЕКТІ

Денсаулық сақтау саласы қалай дамуда?

Жантөре АСҚАРҰЛЫ

Шығыс Қазақстан облысы әкімдігінде денсаулық сақтау жүйесінің жыл басынан бергі жұмысы қорытындыланып, алдағы басым міндеттер айқындалды. Негізгі назар облыс орталығы халқы санының артуына байланысты медицинаға түсетін жүктеменің өсуіне аударылды. Бұл туралы облыс әкімінің баспасөз қызметі мәлімдеді.

Жиын барысында тұрғындар санының өсуімен бірге медициналық көмекке жүгінушілер саны да артып келетіні

атап өтілді. Осы ретте Шығыс Қазақстан облысының әкімі Нұрымбет Сақтағанов басты көрсеткіш ретінде тек қолжетімділік

емес, көрсетілетін қызметтің сапасы да маңызды екенін атап өтті.

Жиында онкологиялық көмекке ерекше көңіл бөлінді. Облыстық көпсалалы онкология және хирургия орталығының бас дәрігері Гүлмира Сағидуллина онкологиялық ауруларға шалдыққан науқастардың басым бөлігі егде жастағы адамдар екенін айтты. Бұл өңірдің демографиялық ерекшеліктерімен тікелей байланысты, себебі халықтың едәуір бөлігін зейнеткерлер құрайды. Осыған байланысты ерте диагностиканың маңызы арта түсуде. Жиынға қатысушылар емханалар профилактикалық жұмысты күшейтіп, скринингтер мен қосымша тексерулердің ауқымын кеңейту қажеттігін атап өтті. Өйткені дертті дер кезінде анықтау емдеудің тиімділігін айқындайды.

Сонымен қатар акушерлік қызмет саласы да баса назар аударуды қажет етеді. Облыс бойынша жылына шамамен 7 мыңға жуық әйел босанса, соның 6 мыңға жуығы Өскемен қаласына тиесілі. Бұл Ана мен бала орталығына түсетін жүктемені арттырып отыр. Облыстық денсаулық сақтау басқармасының басшысы аталған мекеме сапалы әрі қауіпсіз босануды қамтамасыз

ету үшін қосымша жабдықтармен қамтамасыз етуді қажет ететінін жеткізді. Бұдан бөлек, көпшелі медициналық қызмет түрлерін дамыту және аудандардағы медициналық көмекті күшейту қажеттігі айтылды.

Вакцинация жұмыстары оң бағаланып отыр. Жуырда өңірге жасаған сапары барысында Денсаулық сақтау министрі Ақмарал Әлназарова шығысқазақстандықтардың шамамен 95 пайызы әлеуметтік маңызы бар және қауіпті ауруларға қарсы екпе алғанын атап өтті. Бұл бағыттағы жұмыстар жалғасын табады.

Кеңесте медициналық ұйымдардың кредиторлық берешегін азайту және кадр тапшылығын кезең-кезеңімен шешу мәселелері де қаралды. Сондай-ақ Өскемен жоғары медициналық колледжінің жай-күйі талқыланды. Облыс әкімі ағымдағы жөндеу жұмыстарын белгіленген мерзімде әрі сапалы аяқтау, студенттерге арналған оқу орындарының тапшылығы мәселесін бақылауға алу міндеттерін қойды. Жиын қорытындысы бойынша өңірдің денсаулық сақтау жүйесін дамытуға қатысты мәселелерді жедел шешу үшін мұндай кеңестерді тұрақты түрде өткізу туралы шешім қабылданды.

◆ ТУРИЗМ

Биыл қандай ауқымды шаралар өтеді?

Жантөре АСҚАРҰЛЫ

Шығыс Қазақстан облысында «AMANAT» партиясы жанындағы «Miras» республикалық кеңесінің көпшелі отырысы өтті. Оған аймақ басшысы Нұрымбет Сақтағанов, аталған кеңес төрағасы, ҚР Парламенті Мәжілісінің депутаты Аманжол Әлтай, партияның облыстық филиалының атқарушы хатшысы Жанат Мекеева, өңірлік кеңес мүшелері, мәдениет, білім және туризм саласының өкілдері қатысты.

Күн тәртібінде аймақтық кеңес жұмысының нәтижелері, мәдени саясатты дамыту бағыттары және туризм әлеуетін арттыру мәселелері қаралды.

– «Miras» республикалық кеңесінің көпшелі отырысы – мемлекет, қоғам және сарапшылар қауымдастығы өкілдерін біріктіріп, мәдениет, рухани даму және қоғамдық келісімді нығайту салаларындағы маңызды міндеттерді шешуге бағытталған беделді диалог алаңы. Шығыс Қазақстанда мәдени инфрақұрылым жүйелі түрде дамып, талантты жастардың әлеуетін ашуға жағдай жасалып келеді. Облыстағы театрлар, музейлер, кітапханалар мен мәдениет үйлері халыққа сапалы қызмет көрсетіп, ұлттық құндылықтарды кеңінен насихаттауда, – деді Нұрымбет Сақтағанов.

Облыс әкімінің айтуынша, Шығыс Қазақстан туризм орталығы ретінде өз позициясын сенімді түрде нығайтып келеді. Алтай, Марқакөл, Катонқарағай, Зайсан

және Бұқтырмадағы демалыс орындары тек қазақстандықтар үшін емес, шетелдік қонақтар үшін де тартымды бағыттарға айналып отыр.

Отырыс барысында Жанат Мекеева өңірлік «Miras» кеңесінің атқарған жұмыстары жөніндегі баяндама жасады. Ал ШҚО мәдениет басқармасының басшысы Самат Қасенов соңғы бір жылда ұйымдастырылған шараларға тоқталды.

– Алғаш рет ұйымдастырылған «Бұқтырма балықшысы – 2025» фестивалі дәстүрлі балықшылар мәдениетін ұлттық құндылықтармен ұштастырып, қысқы туризмнің дамуына серпін берді. Өңірдегі ең ірі мәдени оқиғалардың бірі – Катонқарағай ауданында өткен «Алтай – түркі әлемінің алтын бесігі» халықаралық фестивалі болды. Фестиваль түркі халықтарының ортақ тарихи тамырлары мен рухани бірлігін дәріптеуге, Шығыс Қазақстанның халықаралық имиджі мен

туристік тартымдылығын арттыруға ықпал етті. Бүркітшілік өнерін насихаттауға бағытталған «Шығыс салбурыны» халықаралық фестивалі ұйымдастырылып, шараға 140-тан астам бүркітші қатысты. Қысқы туризмді дамытуға арналған «Аяз ата, Ақшақар – 2025» халықаралық фестивалі өңір тұрғындары мен қонақтарына мерекелік атмосфера сыйлады, – деді ол.

Биыл өңірде жыр, терме, күй және айтыс бағыттары бойынша бірқатар ауқымды

мәдени іс-шаралар өткізу жоспарланған. Олардың қатарында халықаралық фестивальдар, республикалық деңгейдегі айтыстар және ерекше қажеттіліктері бар азаматтарға арналған арнайы мәдени жобалар бар.

Оның бірі – бүгін өтетін «Алтайым – алтын бесігім» командалық айтысы. Ал «Алтай – түркі әлемінің алтын бесігі» халықаралық музыкалық фестивалі 10-11 шілде күндері өткізілмек.

◆ ӘСКЕРИ ҚЫЗМЕТ

Жастар әскери қызметке шақырылады

Ақжол МАНАРБЕКҰЛЫ

Президент Жарлығына сәйкес, 17 наурыздан бастап қалалық және аудандық шақыру комиссиялары әкімдердің орынбасарларының төрағалығымен азаматтарды мерзімді әскери қызметке шақыруды бастады, деп хабарлайды «Самар тынысы» газеті KAZINFORM сайтына сілтеме жасап.

Осыған орай Қорғаныс министрлігінде 2026 жылғы көктемде азаматтарды Қарулы күштерге, басқа да әскери мен әскери құралымдарға мерзімді қызметке шақыруды ұйымдастыруға арналған кеңес өтті. Аталған жиынға Қорғаныс министрінің бірінші орынбасары – Қазақстан Республикасы Қарулы күштері Бас штабының бастығы генерал-лейтенант Қаныш Әбубәкіров төрағалық етті.

Кеңеске Ішкі істер, Денсаулық сақтау министрліктерінің, Ұлттық ұланның және ҰҚК Шекара қызметінің өкілдері қатысты. Облыс және республикалық деңгейдегі қала әкімдерінің орынбасарлары, сондай-ақ әскерге шақыру науқанына жауапты

лауазымды тұлғалар видеоконференцбайланыс арқылы қосылды.

Жиын барысында 2026 жылғы көктемгі шақыру науқанын ұйымдастыру және өткізу, шақыру пункттерінде бірыңғай тәсілдер мен талаптарды қалыптастыру, шақыру комиссияларының жұмысын жетілдіру мәселелері қаралды. Сонымен қатар әскерге шақыру науқаны кезіндегі мемлекеттік органдардың өзара іс-қимылын жетілдіру бағыттары, өзекті мәселелер мен оларды шешу жолдары жан-жақты талқыланды.

Қорғаныс министрінің бірінші орынбасары – Қарулы күштер Бас штабының бастығы генерал-лейтенант Қаныш Әбубә-

кіров еліміздің егемендігі мен аумақтық тұтастығын қорғау әскердің жауынгерлік даярлық деңгейіне, жасақталуы мен кадрлық әлеуетіне тікелей байланысты екенін атап өтті.

– Мерзімді әскери қызметтен өткен азаматтар әскери-оқытылған резервтің негізін қалайды және осы резерв ұлттық қауіпсіздікке қатер төнген жағдайда елімізді қорғауға пұғыл тартылады. Сол себепті азаматтарды мерзімді әскери қызметке шақыру мемлекеттің басты міндеттерінің бірі болып қала береді, – деді генерал-лейтенант Қаныш Әбубәкіров.

Кеңесте Бас штаб бастығының орынбасары – Ұйымдастыру-жұмылдыру жұмыстары департаментінің бастығы генерал-майор Алмас Исабеков баяндама жасады. Ол өз сөзінде 2025 жылғы әскерге шақыру нәтижелері мен биылғы көктемде азаматтарды мерзімді әскери қызметке шақыруды ұйымдастыру шаралары туралы

егжей-тегжейлі мәлімет берді.

Биылғы көктемгі науқан аясында 30 маусымға дейін 18-27 жас аралығындағы 21 мыңнан астам азаматты Қарулы күштердің, басқа да әскерлер мен әскери құралымдардың қатарына шақыру жоспарланып отыр. Оның ішінде 11 мыңнан астам адам Қарулы күштерге, 7 мыңнан астам адам ІІМ Ұлттық ұланына, 2 мыңға жуық адам ҰҚК Шекара қызметіне, 400-ге жуық адам Төтенше жағдайлар министрлігіне, 300 адам Мемлекеттік күзет қызметіне шақырылады.

Кеңес соңында генерал-лейтенант Қаныш Әбубәкіров мерзімді әскери қызметті ұйымдастыру жұмыстарын оңтайландыру және сапалы жүзеге асыру аясында жауапты адамдарға бірқатар нақты тапсырмалар беріп, Президент Жарлығын орындау мақсатында барлық мемлекеттік органдарды өзара тығыз іс-қимыл мен бірлескен жауапкершілікке шақырды.

◆ БАЛА ҚАУІПСІЗДІГІ

Балаларға қызмет көрсететін ұйымдарға бақылау күшейтілді

Олжас ҚҰМАРБЕКҰЛЫ

2025 жылғы 4 желтоқсанда қабылданған заңға сәйкес, Қазақстанда балаларға қызмет көрсететін ұйымдарға санитариялық-эпидемиологиялық бақылаудың жаңа тәртібі енгізілді. Өзгерістер балалардың қауіпсіздігін арттыруға және тамақтану, тұру, медициналық көмек пен білім беру сапасын бақылауды күшейтуге бағытталған.

2026 жылғы 1 ақпаннан бастап «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодекске «ерекше бақылау және қадағалау» ұғымы енгізілді. Бақылау жоспарлы және жоспардан тыс тексерулер, тергеп-тексеру және мониторинг арқылы жүргізіледі. Тексерулер алдын ала ескертусіз өтеді.

Ұйымдар тәуекел деңгейіне қарай бөлінеді: жоғары тәуекел тобына балабақшалар, мектептер, интернаттар, медицина және тамақтану нысандары кіреді, олар жиі тексеріледі. Төмен тәуекелдегі ұйымдарға бақылау сирек жүргізіледі.

Жоспарлы тексерулер арнайы тізім негізінде 15 жұмыс күніне дейін жүргізіліп, қажет болса ұзарғылады. Жоспардан тыс тексерулер шағымдар, анықталған

бұзушылықтар немесе қауіп туындаған жағдайда тағайындалады және 10 жұмыс күні ішінде өтеді.

Жаңа өзгерістерге сәйкес шағын бизнеске қатысты бұрынғы мораторий алынып тасталды. Сонымен қатар мониторинг кезінде зертханалық зерттеулер мен тексерулер жүргізіледі, ал бас санитариялық дәрігерлердің өкілеттігі кеңейтілді.

Шығыс Қазақстан облысында жүздеген білім беру және денсаулық сақтау нысандары ерекше бақылауға алынған.

Жаңа жүйе балалар қауіпсіздігін күшейтіп, бұзушылықтарды жедел анықтауға бағытталған. Азаматтар тәртіп бұзушылықты анықтаса, нақты дәлелдерімен шағымдана алады және әлеуметтік желілердегі шағымдар да назарда болады.

◆ ЗАҢ

Айыппұл төледіңіз бе?

Таунар ҚАЙРАТҰЛЫ

Шығыс Қазақстан облысында айыппұл төлемеген жүргізушілерді анықтауға бағытталған рейд басталды.

Облыстық полиция департаментінің мәліметінше, «Борыпкер» жедел – алдын алу парасы 26-28 наурыз аралығында өтеді. Осы күндері тәртіп сақшылары жүргізушілерді арнайы мобильді база арқылы тексеріп, мерзімі өткен айыппұлдарды анықтайды.

Құқық қорғау органы өкілдерінің айтуынша, қарызы бар азаматтарға қатысты тиісті шаралар қабылданып, айыппұлды өндіріп алу жұмысы жүргізіледі.

◆ САЛЫҚ

1 сәуірге дейін салығыңызды төлеңіз

Ерасыл ЖҰМАҚАНҰЛЫ

Шығыс Қазақстан облысында көлік иелеріне маңызды ескерту жасалды – 2025 жылға арналған көлік салығын төлеу мерзімі 2026 жылғы 1 сәуірде аяқталады.

Өңірде көлік саны артып келеді: соңғы деректер бойынша 260 мыңнан астам автокөлік тіркелген. Соған сәйкес салық түсімдері де өсуде – биыл есептелген сома 5 трлн теңгеден асты.

Алайда бәрі бірдей уақытында төлемейді. Қазірдің өзінде облыста 6 900-ден астам адам 385 млн теңгеге жуық қарыз болып отыр.

Мамандар ескертеді: салықты кешіктірген жағдайда айыппұл мен өсімпұл қосылады. Ал берешек ұзақ уақыт өтелмесе, іс жеке сот орындаушыларына жіберіліп,

шоттар бұғатталып, мүлікке тыйым салынуы мүмкін. Тіпті елден шығуға немесе көлік жүргізуге шектеу қойылады.

Сонымен қатар жақсы жаңалық та бар. 2026 жылдан бастап:

- 10 жылдан асқан көліктерге салық 30%-ға төмендейді
- 20 жылдан асқан көліктерге – 50%-ға дейін азаяды

Салықты e-Salyq Azamat, Kaspi, Halyk қосымшалары арқылы оңай төлеуге болады. Мамандардың кеңесі – соңғы күнді күтпей, қарыздан құтылыңыз.

◆ НА ЖИТЕЙСКИХ ПЕРЕКРЕСТКАХ

Выходите замуж по любви

Мне было неполных 20 лет, когда родители решили выдать меня замуж. Причём жениха нашли сами: без меня – меня женили. Сопротивлялась, говорила, что для начала планирую получить образование, реализовать себя в профессиональном плане, но они ничего и слушать не хотели.

Отец мой – человек строгих правил. И как глава семьи решит, так и будет. Спорить бесполезно. Мама убеждала, что жених – выгодная партия для меня, так как семья у них влиятельная и состоятельная. «Будешь, как сыр в масле кататься», – жужжала над ухом моя мама.

От безысходности и из уважения к родителям подчинилась их воле. Через два месяца я пошла под венец с человеком, которого вообще не знала. «Стерпится – слюбится», – повторял отец. Лишь милая моя бабуля была против. «Зачем девочке ломаете жизнь, ироды!» – восклицала она,

но её никто и не слушал.

Наша семейная жизнь не заладилась с первых дней: муж тоже был не в восторге от женитьбы по родительскому наказу. Свое недовольство срывал на мне: задерживался допоздна на работе, уходил гулять с друзьями до утра, а если и оставался дома, то не обращал на меня никакого внимания. При каждом удобном случае упрекал деньгами, своей квартирой, грубил мне при каждом удобном случае. Жили мы чужаками под одной крышей. А родители всё не унимались, спрашивали, когда же внуков будут нянчить.

Постепенно муж стал мягким, но оставался нелюбимым. Говорят, если не можешь изменить ситуацию, нужно изменить своё отношение к ней. Так и поступила: пошла по течению семейной жизни.

Через год родилась доченька, затем сыночек. Погрузилась в домашние хлопоты, воспитание детей, заочно окончила институт, а диплом в итоге пылился на полке: работать по специальности так и не пошла. Несмотря на рождение детей, счастливой семьи из нас так и не получилось.

В один прекрасный день собрала всю волю в кулак и предложила мужу перестать мучить друг друга и разойтись: дети уже взрослые, уехали учиться, пришло время и для себя пожить. Он согласился, так как сам давно об этом думал. Расстались мирно.

Пошла работать по профессии, на работе познакомилась с приятным мужчиной, он стал ухаживать за мной. Поначалу было непривычно, ведь цветочно-конфетного периода в моей жизни прежде не было. Расцвела, поверила в себя и, кажется, даже помолодела. Год назад снова вышла замуж, только в этот раз по любви, и сейчас безмерно счастлива.

Думая о будущем своих детей, скажу так: подсказать с выбором второй половинки буду рада, а вот делать его за них – ни за что. Не хочу стать кузнецом несчастья своих сына и дочери.

Хочу обратиться и к подрастающему поколению. Не все, но многие современные девушки уделяют огромное значение материальному благосостоянию мужчины, его статусу. Финансовое обеспечение, безусловно, важно, но это не самое главное. Поверьте, жить без любви, но в достатке – сложно и больно.

Если вы его искренне любите, то не важно, какое у мужчины финансовое положение. У него должно быть главное – стимул, то есть вы, его любимая женщина, ради которой он горы свернёт, добьётся успеха и финансового благополучия. Поддержка и вера творят чудеса с сильной половиной человечества. Поверьте, я прошла через это.

Анастасия Михеева

◆ МЕДИЦИНА

Профилактика борьбы с туберкулёзом

Канат КАИРГАЗЫКЫЗЫ

В преддверии Всемирного дня борьбы с туберкулёзом в актовом зале КГП на ПХВ «Районная больница района Самар» прошло расширенное заседание круглого стола.

В работе круглого стола приняли участие: Г. Шапатова, заместитель главного врача; И. Байзакова, зав. КДП; Е. Калиахметова, и. о. руководителя УСЭК района Самар; представители отделов районных служб, социальной службы, медицинские работники учреждений образования района, пожарной службы, Центра поддержки семьи «Жанұя» и другие.

В ходе встречи были озвучены такие ключевые вопросы, как эпидемиологическая ситуация по туберкулёзу в районе Самар, ВКО; профилактика и ранняя диагностика туберкулёза, латентная туберкулёзная инфекция (ЛТИ); прививка «БЦЖ: защита с первых дней жизни» – роль вакцинации в предотвращении тяжёлых форм туберкулёза; новые алгоритмы скрининга (флюорография); обсуждение межведомственного взаимодействия.

С 24 февраля по 24 марта 2025 года объявлен месячник по борьбе с туберкулёзом в Казахстане. В 2026 году девиз Всемирного дня борьбы с туберкулёзом: «Да! Мы можем победить туберкулёз! Лидерство Казахстана. Инновации и сила людей». Как отметили организаторы круглого стола, цель проведения месячника – повышение

уровня информированности населения по иммунопрофилактике туберкулёза, повышение настороженности врачей ПМСП по ранней диагностике, усиление профилактических мероприятий и осведомлённости населения о первых признаках туберкулёза, значимости своевременного обращения за медицинской помощью, эффективности лечения.

Заместитель главного врача районной больницы Г. Б. Шапатова отметила, что Всемирный день борьбы с туберкулёзом призван повысить осведомлённость общественности о губительных последствиях туберкулёза для здоровья, общества и экономики и активизировать усилия по борьбе с глобальной туберкулёзной эпидемией.

По информации и. о. руководителя УСЭК района Самар Е. К. Калиахметовой, по итогам 2025 года в районе Самар было зарегистрировано 4 случая туберкулёза, из них с открытой формой – 1 (прибывший из другой области). По Восточно-Казахстанской области заболеваемость туберкулёзом составляет 40,9 на 100 тысяч населения. За последние 10 лет отмечаются положительные изменения в эпидемиологической ситуации по туберкулёзу, однако политика

настороженности должна быть постоянной.

Фтизиатр М. К. Омаргазина осветила вопросы профилактики и ранней диагностики туберкулёза (диаскинтест), латентной туберкулёзной инфекции (ЛТИ), а также ответила на вопрос: кого и зачем лечить профилактически?

– Люди с латентной (скрытой) туберкулёзной инфекцией, как правило, не испытывают никаких симптомов и не представляют опасности для окружающих. Лишь у небольшой части инфицированных заболевание переходит в активную форму и начинает проявляться клинически. При этом особенно уязвимы младенцы и дети, – подчеркнула Мейрамуль Кабировна.

Врач-фтизиатр подробно остановилась на вопросах туберкулинодиагностики, отметив, что родители должны уяснить: проба Манту – не прививка, а тест выявления инфицированности организма туберкулёзной палочкой Коха. При выявлении инфицированности назначают профилактическое лечение, чтобы не допустить осложнений и тяжёлых форм туберкулёза. Мейрамуль Кабировна также затронула вопросы правильного питания школьников, соблюдения режима труда и отдыха, проведения профилактического флюорографического обследования с 15-летнего возраста.

Заведующая КДП И. К. Байзакова остановилась на таких проблемных вопросах, как обязательное прикрепление населения по месту жительства и месту работы, флюорографическое обследование лиц, которые не проходят его два и более лет. Индира Калымовна обратилась к участникам круглого стола, отметив, что должна быть межсекторальная связь организаций: члены общества должны быть заинтересованы в своевременном прохождении обследования на туберкулёз, так как это заболевание не выбирает контингент – могут заболеть и дети, и взрослые, и богатые, и бедные, ведь мы все дышим одним воздухом.

Главный специалист УСЭК района Самар А. Кайратова рассказала о вакцине БЦЖ. Согласно Национальному календарю вакцинации Республики Казахстан, с целью профилактики используется вакцина БЦЖ, которая вводится детям на 1–4-й день после рождения. Вакцина БЦЖ ча-

стично защищает от заражения палочкой Коха, однако её главная роль – защита детей до 5 лет от осложнений туберкулёза: туберкулёзного менингита и диссеминированных форм, которые могут закончиться летально.

Врач-эндокринолог Жалгас Токсеитұлы акцентировал внимание на том, что у всех специалистов должна быть тубнастороженность: необходимо уметь правильно дифференцировать и точно различать клинику, своевременно проводить обследования, так как туберкулёз бывает не только органов дыхания, но и костей, позвоночника, глаз, молочной железы, кишечника и других органов.

Не остаются в стороне от профилактики ведения здорового образа жизни, бережного отношения к самому ценному, подаренному Всевышним – здоровью, и священнослужители. Имам мечети Калибай Бекболат отмечает, что религиозные каноны рассматривают здоровье как дар Бога, требующий бережного отношения, чистоты тела и духа. Они не противостоят современной медицине, поддерживая вакцинацию и лечение. Ключевые принципы включают отказ от вредных привычек (алкоголь, наркотики), соблюдение поста (ораз), правильное питание и заботу о душевном спокойствии.

В обсуждении вопросов профилактики туберкулёза приняли участие и представители ветеринарной службы района, которые уверены, что отсутствие болезней у скота снижает риск заражения человека опасными инфекциями, передающимися через пищу. Ветеринарный контроль – это первый рубеж защиты здоровья человека.

В ходе встречи на диалоговой площадке состоялся конструктивный обмен мнениями и предложениями, присутствующие задавали интересующие их вопросы, на которые получили исчерпывающие ответы. Медицинская сестра ЗОЖ рассказала о разъяснительных профилактических мероприятиях среди населения и школьников.

Подводя итоги круглого стола, участники сошлись во мнениях о необходимости активизации санитарно-просветительной работы среди населения, а также укрепления межведомственной связи в работе по профилактике туберкулёза.

Самар

◆ ТРАДИЦИИ И ОБРЯДЫ

Традиции празднования Наурыз мейрамы

Керейхан АЛМАСҰЛЫ

Наурыз – праздник, пришедший к нам из глубины веков. Празднование Наурыз мейрамы начинается в день весеннего равноденствия – 21 марта. Всенародный праздник несёт в себе истинные ценности и традиции, объединяющие многонациональный народ Казахстана.

С давних времён Наурыз в Казахстане символизирует плодородие, дружбу и любовь. Праздник считается вестником новой жизни. В районе Самар накануне празднования Наурыз мейрамы состоялись красочные и насыщенные мероприятия, символизирующие незыблемость традиций, обычаев и обрядов казахского народа, передающихся из поколения в поколение.

В Самарском аграрно-техническом колледже состоялось праздничное мероприятие, посвящённое Наурыз мейрамы. Преподаватели и студенты колледжа продемонстрировали интересные обряды казахского народа, которые до сих пор имеют место в семейном укладе казахов.

Одно из самых распространённых обрядов по случаю рождения ребёнка – «Бесікке салу» – «укладывание в люльку». Это торжественное мероприятие устраивают в кругу родственников и гостей, когда младенца в первый раз укладывают в колыбель-качалку. У казахов «Бесік» является золотым гнездом младенца, и обряд «Бесікке салу» – одно из значимых и почитаемых обрядов. И, конечно, встаёт вопрос

– кого же выбрать, кто первым положит ребёнка в колыбель? Выбирают самую образцовую, опытную женщину, вырастившую немало детей, которые стали очень умными и добрыми. И прежде чем положить ребёнка в колыбель, окуривают её, чтобы изгнать злых духов.

Далее студенты провели один из самых красивых обрядов в традиционной культуре казахов – «Беташар» – «открытие лица» невесты, знаменующее её вхождение в новую семью. Невесту с покрытой головой выводят к гостям, а акын под домбру знакомит её с родственниками мужа, которым она кланяется. Данный обряд – признание невестки как члена семьи и рода. С этого момента молодая невестка приходит в свою «настоящую семью». Стоит отметить также обязательное условие в беташаре – это специальное блюдо «табақ», в которое названные родственники кладут деньги. По окончании обряда акын, проводивший беташар, забирает его в качестве вознаграждения либо дарит молодым. Сегодня проведение обряда беташар приобретает всё большую красочность.

Не менее зрелищной и приятной традицией казахского народа является «сүйінші» – подарок за радостную весть. Сообщившего добрую новость принято одаривать подарками.

Одним из важнейших обрядов у казахов считается «тұсауқесу». Это разрезание пут на ногах ребёнка, чтобы его дальнейшая дорога в жизни была лёгкой и светлой.

Традиции и обычаи казахского народа – это богатое культурное наследие, основанное на уважении к старшим, гостеприимстве и гармонии с природой.

Наурыз для народов Востока – особенный праздник, который имеет неповторимые, присущие только ему черты. Традиции празднования Наурыза направлены на раскрытие лучших человеческих качеств – открытости, сердечности, отзывчивости и милосердия. И в этом одна из причин того, что его прихода ждут с нетерпением. Народных традиций и обрядов, связанных с Наурызом, немало. Очень важно, чтобы они не забывались и передавались из поколения в поколение.

Самар

Хабарландыру

«Березовский учаскесінде 2025–2030 жылдарға арналған алтын кенін барлау жоспары» ұсынылған қызметтің ықтимал әсерлері туралы есеп» жобасы бойынша ашық жиналыстар түріндегі қоғамдық тыңдаулар өткізілуде.

Қоғамдық тыңдауларды өткізу орны: Шығыс Қазақстан облысы, Самар ауданы, Мирлобов ауылдық округі, Раздольное ауылы, Бейбітшілік көшесі, 59А мекенжайында орналасқан «Мағжан Жұмабаев атындағы негізгі мектебі» КММ.

Қоғамдық тыңдаулардың күні мен уақыты: 05.05.2026 ж., сағат 11:00.

Жоспарланып отырған қызметтің бастамашысы:

«QAZ Gold BK» ЖШС. Байланыс тұлғалары – Серікқанов Ә.Е. (am1rxan@mail.ru, тел.: 8-778-111-03-47), Баймағамбетов Е.Е. (тел.: 8-771-178-85-85).

Жобаны әзірлеуші:

«Foundation GeoCorp» ЖШС (fgeocorp@mail.ru, тел.: 8-777-990-14-69).

Мүмкін болатын әсерлер туралы есепті әзірлеуші:

«Проектный центр «ПРОФЕССИОНАЛ»» ЖШС, тел.: 8-705-144-84-80.

Қоғамдық тыңдауларға ұсынылған материалдармен мына электрондық ресурстардан танысуға болады:

- Қоршаған ортаның жағдайы мен ресурстарды сақтау жөніндегі Ұлттық деректер қоры – <https://hearings.ndbecology.gov.kz>, «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімі;
- ШҚО Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы (ММ «ШҚО ТРЖПРБ») сайты – <https://www.gov.kz/memleket/entities/vko-tabigat>, «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімі.

Жергілікті атқарушы орган байланысы:

ГУ «ШҚО Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы», d.babakanova@akimvko.gov.kz, ШҚО, Өскемен қаласы, К. Либкнехт көшесі, 19.

ZOOM конференциясына қосыла аласыз: конференция идентификаторы: 836 2605 4891, қатынас коды: 0z1gv2, конференцияға сілтеме: <https://us05web.zoom.us/j/83626054891?pwd=UsgHgu9ZbadQUxl2nbErib4WbmBgvb.1>

Өз ескертулеріңіз бен ұсыныстарыңызды жолдауға болады: ГУ «ШҚО Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы», d.babakanova@akimvko.gov.kz, ШҚО, Өскемен қаласы, К. Либкнехт көшесі, 19.

Объявление

Общественные слушания в форме открытых собраний проводятся по проекту: «Отчет о возможных воздействиях намечаемой деятельности «План разведки золотосодержащих руд на площади Березовский в 2025–2030 гг.»».

Место проведения общественных слушаний: в КГУ «Основная школа имени Мағжана Жұмабаева» села Раздольное, Мирлобовского сельского округа Самарского района Восточно-Казахстанской области, улица Бейбітшілік, 59 а. Дата и время проведения ОС: 05.05.2026 г. в 11:00.

Инициатор намечаемой деятельности:

ТОО «QAZ Gold BK», контактные лица – Серікқанов Ә.Е. am1rxan@mail.ru (тел. 8-778-111-03-47), Баймағамбетов Е.Е. (тел. 8-771-178-85-85)

Составитель проекта:

ТОО «Foundation GeoCorp», fgeocorp@mail.ru (тел. 8-777-990-14-69)

Составитель отчета о возможных последствиях:

ТОО «Проектный центр «ПРОФЕССИОНАЛ»», тел. 8-705-144-84-80

Электронные ресурсы, где можно ознакомиться с материалами, выносимыми на общественные слушания:

- Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и сохранении ресурсов – <https://hearings.ndbecology.gov.kz>, раздел «Общественные слушания»;
- Сайт МИО ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования ВКО» (ГУ «УПРиРП ВКО») – <https://www.gov.kz/memleket/entities/vko-tabigat>, раздел «Общественные слушания».

Местный исполнительный орган: ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования ВКО», d.babakanova@akimvko.gov.kz, ВКО, Усть-Каменогорск, ул. К. Либкнехта, 19.

Подключиться к конференции ZOOM: Идентификатор конференции: 836 2605 4891, Код доступа: 0z1gv2, ссылка на конференцию: <https://us05web.zoom.us/j/83626054891?pwd=UsgHgu9ZbadQUxl2nbErib4WbmBgvb.1>

Направить свои замечания и предложения можно по адресу: МИО ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования ВКО», d.babakanova@akimvko.gov.kz, ВКО, Усть-Каменогорск, ул. К. Либкнехта, 19.

Құрметті салық төлеушілер!

Самар ауданы бойынша мемлекеттік кірістер басқармасы Қазақстан Республикасының «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» 18.07.2025 жылғы № 214-VIII Кодексінің 109-бабына сәйкес мемлекеттік кірістер органдары сот тәртібімен салық төлеушілерді мәжбүрлеп тарату үрдісін жүргізетінін хабарлайды.

Көрсетілген баптың шеңберінде әрекет етпейтін салық төлеушілер тізіліміне енгізілген және талап қоюдың ескіру мерзімі ішінде бір мезгілде мынадай шарттарға сәйкес келетін:

- салықтық есептілікті дербес ұсынбаған;
- экспорттық-импорттық операциялар жасамаған;
- банктік шоттар бойынша төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын жүзеге асырмаған;
- қосылған құн салығын төлеуші ретінде тіркеу есебінде тұрмаған;
- басқа заңды тұлғаның басшысы және (немесе) құрылтайшысы, бірлескен кәсіпкерлікке қатысушы болып табылмайтын;
- салықтық есептілік ұсынуды тоқтата тұрмаған;
- жеке тұлғаларға мүлік, көлік құралдары салығын, жер салығын салу объектілерін қоспағанда, меншік құқығында көрсетілген салықтарды салу объектілері жоқ;
- әлеуметтік төлемдер бойынша берешегі жоқ;
- тиісті қаржы жылының 1 қаңтарында қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің 6 еселенген мөлшерінен асатын салықтар мен бюджетке төленетін төлемдер, кедендік төлемдер мен салықтар бойынша берешегі жоқ салық төлеушінің қызметі мәжбүрлеу тәртібімен тоқтатылуға жатады.

Мәжбүрлеп таратуға келесі салық төлеушілер жатпайды:

- салықтық мониторингке жататын;
- жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшартқа сәйкес қызметті жүзеге асыратын;

- камералдық бақылау нәтижелері, салықтық тексерулер бойынша бұзушылықтарды жою туралы орындалмаған немесе түсініктеме беру арқылы орындалған хабарламасы бар салық төлеушіге – мұндай бұзушылықтар болған кезде;
- өзіне қатысты сот орындаушылары және (немесе) басқа да уәкілетті органдар шаралар (қамауға алу, шектеулер) қолданған;
- ұлттық және (немесе) шетел валютасын репатриациялау мақсаттары үшін валюталық бақылау рәсімдері аяқталмаған экспорт немесе импорт жөніндегі валюталық шарттың тарапы болып табылатын немесе болып табылған;
- талап қоюдың ескіру мерзімі ішінде банктік шоттар бойынша төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын жүзеге асырған салық төлеушіге қолданылмайды.

Салық төлеушіні әрекет етпейтін салық төлеушілер тізіліміне енгізу кезінде ескерілген мерзім қызметті мәжбүрлеп тоқтату кезінде қаралатын кезеңге қосылады.

Салық төлеушінің қызметін мәжбүрлеу тәртібімен тоқтатуды Қазақстан Республикасы заңдарының талаптарына сәйкес заңды күшіне енген сот актісінің негізінде салық органы жүргізеді.

Қызметі мәжбүрлеу тәртібімен тоқтатылған салық төлеуші заңды күшіне енген сот актісінің негізінде салықтық тіркеу тәртібімен салық органының тіркеу есебінен шығарылады.

Мәжбүрлеп таратуға жататын салық төлеушілердің соңғы тізімі **1-ші** шілдеден кешіктірмей қалыптастырылады.

Сәйкесінше, мемлекеттік кірістер органдарымен мәжбүрлеп таратуға жататын салық төлеушілердің бастапқы тізімі Қазақстан Республикасы Қаржы министірлігінің мемлекеттік кірістер комитетінің **www.kgd.gov.kz web – порталында**, Шығыс Қазақстан облысы қосымша бетінде, Біз жайлы – «Халықпен жұмыс жасау» бөлімінде көрсетілгенін хабарлаймыз.

Уважаемые налогоплательщики!

Управление государственных доходов по району Самар сообщает, что в рамках статьи 109 Кодекса РК «О налогах и других обязательных платежах в бюджет» от 18.07.2025г. №214-VIII органами государственных доходов в судебном порядке проводится процедура принудительной ликвидации налогоплательщиков.

Согласно нормам указанной статьи прекращению деятельности в принудительном порядке подлежит налогоплательщик, включенный в реестр бездействующих налогоплательщиков и соответствующий в течение срока исковой давности одновременно следующим условиям:

- самостоятельно не представлявший налоговую отчетность;
- не совершавший экспортно-импортные операции;
- не осуществлявший платежи и (или) переводы денег по банковским счетам;
- не состоявший на регистрационном учете в качестве плательщика налога на добавленную стоимость;
- не являющийся руководителем и (или) учредителем другого юридического лица, участником совместного предпринимательства;
- не приостановивший представление налоговой отчетности;
- не имеющий на праве собственности объекты обложения налогами на имущество, транспортные средства, земельным налогом, за исключением объектов обложения указанными налогами с физических лиц;
- не имеющий задолженность по социальным платежам;
- не имеющий задолженность по налогам и платежам в бюджет, таможенным платежам и налогам в размере более 6-кратного месячного расчетного показателя, действующего на 1 января соответствующего финансового года.

Прекращению деятельности в принудительном порядке не подлежит налогоплательщик:

- подлежащего налоговому мониторингу;

- осуществляющего деятельность в соответствии с контрактом на недропользование;
- имеющего неисполненное или исполненное путем представления пояснения уведомление об устранении нарушений по результатам камерального контроля, налоговым проверкам -при наличии таких нарушений;
- в отношении которого применены меры (аресты, ограничения) судебными исполнителями и (или) другими уполномоченными органами;
- является или являлся стороной валютного договора по экспорту или импорту, по которому не завершены процедуры валютного контроля для целей репатриации национальной и (или) иностранной валюты;
- осуществлявшего платежи и (или) переводы денег по банковским счетам в течение срока исковой давности.

Прекращение деятельности налогоплательщика в принудительном порядке производится налоговым органом на основании вступившего в законную силу судебного акта в соответствии с требованиями законов Республики Казахстан.

Налогоплательщик, деятельность которого прекращена в принудительном порядке, на основании вступившего в законную силу судебного акта снимается с регистрационного учета налогового органа в порядке налоговой регистрации.

Окончательный перечень субъектов, подлежащих принудительной ликвидации, формируется не позднее 1 июля календарного года.

В связи с чем, сформированный органами государственных доходов первоначальный список налогоплательщиков, подлежащих принудительной ликвидации, размещен на **web-порталах Комитета государственных доходов Министерства финансов Республики Казахстан www.kgd.gov.kz** вкладка – Восточно-Казахстанская область, в разделе: О нас – «Работа с населением».

◆ МЕРЕКЕ

Наурыз мерекесі айрықша тойланды

Ақжол МАНАРБЕКҰЛЫ

Ұлыстың ұлы күні – өз Наурыз мерекесіне орай Самар ауданында ауқымды әрі мазмұнды іс-шаралар ұйымдастырылды. Орталық алаңның алдына 7 киіз үй тігіліп, наурыз көже берілді. Жылдың басын жерлестеріміз биыл ерекше қарсы алды.

Таң бозынан Самар ауылындағы Абай алаңының маңына жиналғандардың қарасы биыл былтырғыдан мол. Әр мекеме мен кәсіпкерлердің демеушілігімен тігілген киіз үйлер ерекше көрік беріп тұр. Ақбоз үйлердің қасында бұрқылдап қазан қайнап, іштерінде кең дастархан жайылған. Мерекенің мерейін асыруға жиналған жұрт ұлттық тағамымыз наурыз көжеден дәм таып, қыстан аман-есен шыққандарын тойлап жатыр.

Салтанатты мерекеде Самар ауданының әкімі аудан халқын Наурыз мерекесімен құттықтап, алғысын айтты.

– Барпаңызды Наурыз мейрамымен пшын жүректен құттықтаймын!

Наурыз – жыл басы, Ұлыстың ұлы күні, күн мен түннің теңеліп, жер арқасы кеңіп, күллі тіршілік әлемі қайта түлейтін Табиғат мерекесі!

Наурыз – жаңарған қазақ елінің кешегісі мен бүгінгісі, ертеңі мен болашағын жалғастыратын, жаңа бастамалар мен ізденістерге тың қадам жасай-тын, жақсылыққа

ұмтылатын, арман-тілектерімізді айтып, жаңаша жоспар құратын ерекше мереке. Өздеріңізбен бірге атқарған ортақ іс – ауданымыздың көркеюі, өсіп-өркендеуі, сіздердің жасаған адал еңбектеріңіздің, тынымсыз тірліктеріңіздің жемісі. Сол үшін барпаңызға пшын көңі-ліммен, ақ пейіліммен алғысымды білді-ремін. Жақсылықтың жаршысы, жаңа жылдың бастауы болған өз Наурыз барпаңызға ырыс, несібе әкелсін! Жанұяларыңызға жылылық сыйласын! – деді аудан әкімі Серік Жеңісұлы.

Айта кетейік, мерекеге орай қазақстандық танымал өнер иесі Ғаділбек Жанай арнайы келіп, ән шырқады. Сонымен қатар ауданымыздың өнерпаздары да мерекенің мерейін асырды.

Орталық алаңда түрлі спорттық жарыстар ұйымдастырылып, жеңімпаздарға арнайы сыйлықтар табыстады. Атап айтсақ, садақ ату, ағашқа өрмелеп шығу, арқан тартыс, қол күрес, қазақша күрес сынды жарыстар өтті.

– Наурыз мерекесі ойдағыдай өтіп жатыр. Отбасымызбен келіп, тамашалап жүрміз. Киіз үйден наурыз көже іштік. Енді, міне, спорттық ойындарға қатысып жатырмыз. Биыл ерекпе ұйымдастырылыпты. Барпығына алғысымыз шексіз. Ұлттық мерекемізді кейінгі ұрпақтың бойына дарыту үшін оларға осындай дәстүрді дәріптеп, санасына сіңіріп өсіруіміз керек. Жыл сайын Наурыз жалпыхалықтық мерекеге айналып жатыр. Осы орайда жерлестерімізді мерекелерімен құттықтаймын, еліміз аман, жұртымыз тыныш болсын! – дейді Самар ауылының тұрғыны.

Спорттық ойындар өте тартысты өтті. Құралайды көзге атқан мергендер садақ атып, бақ сынасса, жауырындары жерге тимеген палуандар бап сынасты.

– Садақ атудан жарысқа қатысып жатырмыз. Бұған дейін бірнеше рет атып көргенім болмаса, тұрақты түрде айналысып көрмешпін. Бүгін көреміз, бақ шаба ма, бап шаба ма. Спорттық жарыс түрлеріне садақ атуды қосқанымыз өте дұрыс болды. Себебі бұған білек күші керек, екіншіден, мергендік керек. Ең бастысы, ертедегі бабаларымыздың қаруы осы садақ екенін кейінгі жастар білгені абзал, – дейді жарысқа қатысушылардың бірі.

Ұлттық мерекелік іс-шара кешке жалғасын тапты. Қазақ эстрадасының жарық жұлдыздары Нұрлан мен Мұрат Самардың кешін өнге бөлеп, алаңға жиналғандарды биге бастырды. Соңында отпашу ұйымдастырылды.

Осылайша, ауданымыз тағы бір Наурыз меркесін дүркіретіп тұрып өткізді.

◆ ЗАҢ

Қанша адам жауапкершілікке тартылды?

Олжас ҚҰМАРБЕКҰЛЫ

Облыс аумағында «Мигрант» жедел-профилактикалық іс-шарасы аяқталды. Шара барысында полицейлер шетел азаматтары мен оларды қабылдаушы тараптардың көпші-қон заңнамасын сақтауын тексерді.

Операция кезеңінде тұрғылықты жері бойынша мыңнан астам шетел азаматы тексерілді. Рейдтер қорытындысы бойынша көпші-қон заңнамасын бұзғаны үшін жүзден астам адам жауапкершілікке тартылды. Сот шешімімен Қазақстан Республикасында болу қағидаларын бұзған 20 шетелдік азамат ел аумағынан шығарылды. Заңды қайталап бұзу дерегі де тіркеліп, бір күннің ішінде бірден үш шетелдік елден шығарылды.

Іс-шара барысында жұмыс берушілерге ерекше назар аударылды. Полицейлер шетелдіктерді жұмысқа тарту қағидаларын жүйелі түрде бұзған қалалық ЖІПС қызметінің жолын кесті. Компания бұған дейін де осындай құқықбұзушылықтар үшін әкімшілік жауапкершілікке тартыл-

ған, алайда тиісті қорытынды шығармаған.

Құқықбұзушылықтың қайталануына байланысты кәсіпорынға қатысты «Қазақстан Республикасында шетелдік жұмыс күшін тарту және пайдалану қағидаларын бірнеше рет бұзу» бабы бойынша сотқа дейінгі тергеп-тексеру басталды. Қазіргі уақытта тергеу әрекеттері жалғасуда.

Шығыс Қазақстан облысының полиция департаменті көпші-қон заңнамасының сақталуын бақылау тұрақты негізде жүргізілетінін еске салады.

Шетелдік азаматтарға елде белгіленген болу мерзімдерін қатаң сақтау, ал жұмыс берушілерге рұқсат беру құжаттарын рәсімдеу тәртібін сақтау қажет. Көпші-қон заңнамасын бұзу заңмен көзделген жауапкершілікке әкеп соғады.

БАҚ-тың меншік иесі:
«Шығыс ақпарат» ЖШС
«SAMAR tynysy» газеті Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің Ақпарат комитетінде тіркеліп, 2024 жылғы 21 маусымда № KZ47VPY00095407 куәлігі берілген.

SAMAR tynysy газеті
Бас редактор
Таунар ҚАЙРАТУЛЫ
Қабылдау бөлімі:
тел/факс:
8-72333-23-727.

Самар ауданы,
Самар ауылының мәдениет үйі
Букетов көшесі 68 үй,
2 қабат
e-mail:
Samar_tynysy@mail.ru

Хаттар мен қолжазбалар қайтарылмайды. Жарияланған материалдардағы пікір редакциянікімен сәйкес келмеуі мүмкін. Редакция тапсырысымен жазылмаған материалдар үшін қаламақы төленбейді. ⑤белгісі қойылған материалдар коммерциялық негізде жарияланады. Материалдарды редакцияның келісімінсіз көшіріп басуға тыйым салынады.

Газет «Рекламный Дайджест» баспаханасында басылды.
Өскемен қаласы,
Абай даңғылы 20/1.
Баспаханалық қызметтер:
8 776 414 5557.
Таралым 1100
Көлемі 2 баспа табақ.
Тапсырыс 13.

Индекстер: 19105, 19106

